

UMOWA

między Rządem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej a Rządem Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich o granicznej komunikacji kolejowej,

podpisana w Warszawie dnia 7 kwietnia 1972 r.

W imieniu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej

**RADA PAŃSTWA
POLSKIEJ RZECZYPOSPOLITEJ LUDOWEJ**

podaje do powszechnej wiadomości:

W dniu 7 kwietnia 1972 roku została podpisana w Warszawie Umowa między Rządem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej a Rządem Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich o granicznej komunikacji kolejowej o następującym brzmieniu dosłownym:

UMOWA

między Rządem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej a Rządem Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich o granicznej komunikacji kolejowej.

Rząd Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej i Rząd Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich, dążąc do dalszego rozwoju granicznej komunikacji kolejowej między obydwojma Państwami dla zabezpieczenia wykonywania przewozu osób i towarów na podstawie obowiązujących umów międzynarodowych, których stronami są obie Umawiające się Strony, postanowiły zawrzeć niniejszą Umowę i w tym celu wyznaczyły swych Pełnomocników:

Rząd Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej
Mieczysława ZAJFRYDA — Ministra Komunikacji,
Rząd Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich
Borysa Pawłowicza BIESZCZEWA — Ministra
Komunikacji,

którzy po wymianie pełnomocnictw, uznanych za dobre i sporządzone w należytej formie, uzgodnili, co następuje:

Artykuł 1

Umawiające się Strony będą współpracować i okazywać wzajemnie niezbędną pomoc w celu dalszego rozwoju granicznej komunikacji kolejowej między obydwojma Państwami.

Artykuł 2

1. Komunikacja kolejowa między Polską Rzeczpospolitą Ludową a Związkiem Socjalistycznych Republik Radzieckich prowadzona jest przez stacje graniczne i przejścia graniczne.

2. Właściwe władze Umawiających się Stron we wzajemnym uzgodnieniu ustalają stacje graniczne, otwarte dla granicznej komunikacji kolejowej, rodzaje przewozów (osobowe i towarowe) oraz warunki pracy tych stacji.

3. Kursowanie polskich pociągów tranzytowych na odcinku kolei Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich: granica państwowa — Niżankowice — Chyrów — Starżawa — granica państwowa odbywa się zgodnie

z Umową między Rządem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej a Rządem Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich z dnia 22 kwietnia 1963 roku.

Artykuł 3

1. Techniczne wyposażenie stacji granicznych i odcinków granicznych powinno zabezpieczać sprawny przejazd pociągów kolei jednej Umawiającej się Strony do stacji granicznej, znajdującej się na terytorium drugiej Umawiającej się Strony.

2. Czas postoju na stacjach granicznych pociągów przekraczających granicę państwową powinien być określony przy uwzględnieniu czasu niezbędnego dla wykonania oględzin technicznych, kontroli granicznej i celnej.

3. Sposób eksploatacji i utrzymania stacji granicznych oraz odcinków granicznych znajdujących się na terytorium każdej z Umawiających się Stron ustalają ministerstwa Umawiających się Stron nadzorujące transport kolejowy, zwane w dalszym ciągu niniejszej Umowy „Ministerstwami”.

Artykuł 4

1. Ministerstwa będą informować się wzajemnie o wszystkich przeszkodach, które mogą utrudniać regularność komunikacji kolejowej między stacjami granicznymi obu Państw.

2. Przeszkody w komunikacji kolejowej, powstałe na stacji granicznej lub odcinku granicznym, usuwa kolej tej Umawiającej się Strony, na terytorium której one powstały.

3. Ministerstwa we wzajemnym uzgodnieniu będą udzielać sobie niezbędnej pomocy przy usuwaniu przeszkód w komunikacji kolejowej przez dostarczanie specjalnego taboru, urządzeń, materiałów i siły roboczej.

Artykuł 5

1. Ministerstwa zabezpieczają telegraficzną, telefoniczną i inną łączność między Ministerstwami, granicznymi dyrekcjami kolejowymi, granicznymi oddziałami kolejowymi oraz stacjami granicznymi Umawiających się Stron.

2. Łączność telegraficzna, telefoniczna i inna między stacjami granicznymi obu Umawiających się Stron powinna kończyć się na tych stacjach. Jednakże w niezbędnych przypadkach może ona być połączona z wewnętrzną siecią łączności kolejowej Umawiających się Stron.

3. Każda z Umawiających się Stron przyznaje drugiej Umawiającej się Stronie prawo bezpłatnego korzystania w celach służbowych ze środków telegraficznej, telefonicznej i innej łączności, a także prawo przewożenia korespondencji służbowej przez pracowników swoich stacji granicznych.

Artykuł 6

1. Personel kolejowy, pracownicy organów kontroli celnej, medyczno-sanitarnej, sanitarno-fitopatologicznej i pracownicy organizacji handlu zagranicznego Umawiających się Stron, zwani w dalszym ciągu niniejszej Umowy „personel służbowym”, we wzajemnych pisemnych i ustnych kontaktach na stacjach granicznych używają oficjalnych języków obu Umawiających się Stron.

2. Umawiające się Strony będą dążyć do tego, aby ich personel służbowy, wykonujący obowiązki na stacjach granicznych drugiej Strony, władał oficjalnym językiem tego Państwa w stopniu umożliwiającym porozumiewanie się w sprawach związanych z jego obowiązkami służbowymi.

Artykuł 7

1. Dla wykonania zadań wynikających z niniejszej Umowy właściwe władze Umawiających się Stron we wzajemnym uzgodnieniu wysyłają niezbędny personel służbowy na terytorium drugiej Umawiającej się Strony.

2. Personel służbowy jednej Umawiającej się Strony, wysyłany w ustalonym trybie na stację graniczną drugiej Umawiającej się Strony, korzysta z prawa bezpłatnego przejazdu, bez odrębnych dokumentów na przejazd, w pociągach kursujących między stacjami granicznymi.

3. Ministerstwa we wzajemnym uzgodnieniu udostępniają personelowi służbowemu drugiej Umawiającej się Strony niezbędne pomieszczenia do pracy i odpoczynku na swoich stacjach granicznych.

Artykuł 8

1. Personel służbowy jednej Umawiającej się Strony w czasie pobytu na terytorium drugiej Umawiającej się Strony podlega ustawodawstwu wewnętrznemu Państwa, w którym przebywa.

2. Personel służbowy jednej Umawiającej się Strony wykonuje swoje czynności na terytorium drugiej Umawiającej się Strony zgodnie z przepisami służbowymi swego Państwa, a także porozumieniami, których stronami są obie Umawiające się Strony.

3. Personel służbowy jednej Umawiającej się Strony w czasie pobytu na terytorium drugiej Umawiającej się Strony ma prawo noszenia przysługującego mu umundurowania służbowego i odznak służbowych.

4. Właściwe władze każdej Umawiającej się Strony ponoszą odpowiedzialność za czynności swojego personelu służbowego w czasie jego pobytu na terytorium drugiej Umawiającej się Strony oraz sprawują kontrolę pracy tego personelu.

Artykuł 9

Pomocy medycznej personelowi służbowemu jednej Umawiającej się Strony, wykonującemu czynności służbowe na terytorium drugiej Umawiającej się Strony, udziela się zgodnie z umowami obowiązującymi między Polską Rzeczpospolitą Ludową a Związkiem Socjalistycznych Republik Radzieckich.

Artykuł 10

1. Przekraczanie polsko-radzieckiej granicy państwowej w celu wykonania zadań wynikających z niniejszej Umowy następuje:

przez personel kolejowy Strony Polskiej — na podstawie przepustek granicznych lub wykazów imiennych wraz z legitymacjami służbowymi;

przez personel kolejowy Strony Radzieckiej — na podstawie imiennych wykazów i legitymacji służbowych.

2. Personel kolejowy przekracza granicę państwową środkami transportu kolejowego i samochodowego przez ustalone punkty.

3. Właściwe władze Umawiających się Stron we wzajemnym uzgodnieniu mogą wносить zmiany lub uzupełnienia do sposobu przekraczania granicy państwowej ustalonego w niniejszym artykule.

Artykuł 11

1. Personel służbowy Umawiających się Stron podlega kontroli celnej przy przekraczaniu granicy państwowej. Sposób przepuszczania przedmiotów przeznaczonych do osobistego użytku reguluje ustawodawstwo wewnętrzne lub odrębne porozumienia.

2. Specjalny tabor, urządzenia, materiały i części zapasowe, wysyłane przez jedną z Umawiających się Stron w celu naprawy toru, taboru lub usunięcia innych przeszkód w granicznej komunikacji kolejowej, narzędzia oraz inwentarz przeznaczone do naprawy i obsługi technicznej przepuszcza się przez granicę państwową bez zezwolenia na wwóz lub wywóz, a także bez pobierania opłat celnych i innych opłat.

3. Zwolnienia celne, przewidziane w ustępie 2 niniejszego artykułu, mają zastosowanie pod warunkiem powrotnego wywozu (zwrotu) specjalnego taboru, urządzeń, narzędzi, inwentarza, a także materiałów i części zapasowych nie wykorzystanych według przeznaczenia.

Artykuł 12

Przekazywania bagażu, przesyłek ekspresowych, towarowych, taboru kolejowego, kontenerów, palet i przyborów ładunkowych dokonują koleje Umawiających się Stron zgodnie z umowami obowiązującymi te koleje.

Artykuł 13

1. Przekazywanie przesyłek pocztowych przez granicę państwową następuje zgodnie z Aktami, Konwencją oraz porozumieniami Światowego Związku Pocztowego, a także porozumieniami zawartymi między właściwymi władzami Umawiających się Stron.

2. Stacje graniczne, na których będzie dokonywane przekazywanie przesyłek pocztowych, ustalają właściwe władze Umawiających się Stron.

Artykuł 14

1. Szkodę wyrządzoną osobie lub mieniu personelu służbowego jednej Umawiającej się Strony w wyniku nieszczęśliwego wypadku zaistniałego przy wykonywaniu obowiązków służbowych na terytorium drugiej Umawiającej się Strony pokrywa zgodnie z prawem swego Państwa ta kolej, która zatrudnia tych pracowników.

2. Odpowiedzialność z tytułu umowy przewozu osób, bagażu, przesyłek ekspresowych i towarowych określa się zgodnie z odpowiednimi umowami obowiązującymi koleje obu Umawiających się Stron.

3. Odpowiedzialność wobec osób trzecich za szkodę powstałą na skutek nieszczęśliwego wypadku lub awarii, zaistniałych na stacjach granicznych lub odcinkach granicznych, ponosi zgodnie z ustawodawstwem swego Państwa kolej tej Umawiającej się Strony, na terytorium której zaistniał nieszczęśliwy wypadek lub awaria.

4. Kolej jednej Umawiającej się Strony ponosi odpowiedzialność za szkodę materialną wyrządzoną z jej winy kolei drugiej Umawiającej się Strony.

5. Wzajemną materialną odpowiedzialność kolei obu Umawiających się Stron określa się według następujących zasad:

a) kolej każdej Umawiającej się Strony ponosi odpowiedzialność za szkody powstałe z winy jej personelu;

b) w przypadkach, gdy szkoda powstała z winy kolei obu Umawiających się Stron lub jeżeli nie ma możliwości ustalenia winnego, odpowiedzialność ponoszą koleje obu Umawiających się Stron w równych częściach;

c) odpowiedzialność za szkodę powstałą na skutek niewłaściwego stanu torów, budowli kolejowych, urządzeń i taboru trakcyjnego ponosi ta kolej, która jest zobowiązana do utrzymania tych torów, budowli, urządzeń i taboru;

d) odpowiedzialność za szkodę powstałą na skutek niesprawności technicznej wagonów ponosi kolej, która przyjęła te wagony;

e) szkoda powstała na skutek działania siły wyższej nie podlega wyrównaniu.

6. Kolej jednej Umawiającej się Strony ma prawo regresu do kolei drugiej Umawiającej się Strony, jeżeli na podstawie prawomocnego orzeczenia sądu lub arbitrażu wynagrodzi szkodę, za którą odpowiedzialność zgodnie z niniejszą Umową w całości lub w części ponosi kolej drugiej Umawiającej się Strony, pod warunkiem, że kolej drugiej Umawiającej się Strony:

a) została odpowiednio wcześniej zawiadomiona o wszczęciu postępowania sądowego lub arbitrażowego albo

b) nie przekazała swego stanowiska w terminie trzech miesięcy od dnia otrzymania zawiadomienia o wszczęciu postępowania sądowego lub arbitrażowego, albo

c) uznała orzeczenie sądu lub arbitrażu, mimo że nie została zawiadomiona o wszczęciu postępowania sądowego lub arbitrażowego i nie uczestniczyła w nim.

7. Prawo regresu, przewidziane w ustępie 6 niniejszego artykułu, przysługuje również w tym przypadku, gdy kolej jednej Umawiającej się Strony dobrowolnie zaspokoi roszczenie o odszkodowanie z tytułu szkody, za którą odpowiedzialność w całości lub w części ponosi kolej drugiej Umawiającej się Strony pod warunkiem, że kolej tej drugiej Umawiającej się Strony wyrazi zgodę na zaspokojenie tego roszczenia albo gdy nie przekaze swego stanowiska w terminie trzech miesięcy od dnia otrzymania zawiadomienia z propozycją dobrowolnego zaspokojenia roszczenia.

Artykuł 15

Wzajemne płatności za wykonane świadczenia i usługi zgodnie z niniejszą Umową, nie podlegające zapłacie według obowiązującej w dniu rozliczeń umowy o płatnościach niehandlowych, dokonywane są w rublach transferowych według stawek przewidzianych w umowach międzynarodowych, których stronami są obie Umawiające się Strony, lub według stawek uzgodnionych między Ministerstwami na bazie cen stosowanych w handlu zagranicznym między Polską Rzeczpospolitą Ludową a Związkiem Socjalistycznych Republik Radzieckich.

Artykuł 16

Ministerstwa uzgadniają wielkości eksportowych, importowych i tranzytowych przewozów towarów między Polską Rzeczpospolitą Ludową a Związkiem Socjalistycznych Republik Radzieckich przez stacje graniczne i opracowują niezbędne przedsięwzięcia dla zabezpieczenia tych przewozów.

Artykuł 17

Techniczne, eksploatacyjne i inne zagadnienia wynikające z niniejszej Umowy regulują Ministerstwa w porozumieniach.

Artykuł 18

Dla rozstrzygnięcia spraw, związanych z wykonaniem niniejszej Umowy, Ministerstwa zwołują w miarę potrzeby, jednakże nie rzadziej niż jeden raz w roku, posiedzenia przedstawicieli Ministerstw z udziałem, w koniecznych przypadkach, przedstawicieli zainteresowanych resortów obu Umawiających się Stron.

Artykuł 19

1. Umowa niniejsza podlega przyjęciu zgodnie z ustawodawstwem każdej Umawiającej się Strony i wchodzi

Po zaznajomieniu się z powyższą Umową, Rada Państwa uznała ją i uznaje za słuszną zarówno w całości, jak i każde z postanowień w niej zawartych; oświadcza, że jest ona przyjęta, ratyfikowana i potwierdzona, oraz przyrzeka, że będzie niezmiennie zachowywana.

Na dowód czego wydany został Akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

Dano w Warszawie, dnia 8 lutego 1973 roku.

Minister Spraw Zagranicznych: *S. Olszowski*

w życie po upływie 30 dni od dnia wymiany not, stwierdzających jej przyjęcie.

2. Umowa niniejsza może być zmieniona lub uzupełniona za zgodą obu Umawiających się Stron.

3. Umowa niniejsza jest zawarta na czas nieokreślony. Może być ona wypowiedziana przez każdą z Umawiających się Stron i w takim przypadku traci moc po upływie sześciu miesięcy od dnia otrzymania przez drugą Umawiającą się Stronę notyfikacji o wypowiedzeniu.

Artykuł 20

Umawiające się Strony uznają za nieobowiązujące Konwencję między Rzeczpospolitą Polską a Związkiem Socjalistycznych Republik Rad o bezpośredniej osobowej i towarowej komunikacji kolejowej, podpisaną w Warszawie dnia 24 kwietnia 1924 roku, oraz Protokół zmieniający niektóre postanowienia wymienionej Konwencji, podpisany w Moskwie dnia 26 lipca 1934 roku, które faktycznie od dawna nie są stosowane.

Sporządzono w Warszawie, dnia 7 kwietnia 1972 roku, w dwóch egzemplarzach, każdy w językach polskim i rosyjskim, przy czym oba teksty mają jednakową moc.

Z upoważnienia Rządu
Polskiej Rzeczypospolitej
Ludowej
M. Zajryd

Z upoważnienia Rządu
Związku Socjalistycznych
Republik Radzieckich
B. P. Bieszczew

L. S.

Przewodniczący Rady Państwa: *H. Jabłoński*